

Dronningeruten i Han Herred

Royale erindringer af P. E. Jensen

Det var først i november. Året var 1996. Da jeg kommer hjem til en sen frokost, ligger der en meddelelse fra postvæsenet om en anbefalet pakke, afsendt fra Amalienborg.

Jeg spiser min frokost, henter pakken, stadig mystificeret, og åbner den på kontoret. Indeni ligger der et Ridderkors og et brev fra Ordenskapitlet, der meddeler, at det har behaget Hendes Majestæt Dronningen at udnævne mig til Ridder af Dannebrogordenen. Aldrig er jeg blevet så overrasket før – og naturligvis glædelig overrasket. Den slags hædersbevisninger er overordentlig sjældne i min branche.

Der medfølger også en meddelelse om, hvornår Dronningen holder audiens, hvis man ønsker at takke for udmærkelsen. Og det gør man naturligvis. Og så behøver man ikke at melde sig i forvejen.

Audiensen er altid en mandag. Det blev midt i december, og jeg mødte op i stiveste puds, det vil sige i kjole og hvidt med hvide handsker.

Fra Slotsgården på Christiansborg bliver man mødt af en liberiklædt fourer, der fører én op til Audienssalen, hvor man melder sig til jourhavende adjutanter og bliver registreret på edb. Mens dette foregår bliver man nøje iagttaget af en officer, hvorved man begynder at overveje, om ens påklædning er forkert, om hårskilningen er skæv osv. Forklaring herpå følger!

Der kommer flere og flere. Ambassadører i fornemme uniformer med kors og bånd og stjerner, mange officerer, politifolk og andre, der skal takke for udnævnelser eller dekorationer. Et meget flot skue, som ikke blev mindre, da Ghita Nørby og Susse Wold arriverer. Ærværdige provster med ordenen på den enkle kjole, der bliver godt fyldt ud, så man ser de solide Ecco-sko, der bærer gejstligheden frem – det er et hyggeligt skue.

Der bliver serveret kaffe med småkager, og så cirkulerer man rundt og taler med kendte og ukendte i samme situation. Heldigvis møder jeg en oberst fra Aalborg, som kan fortælle mig, at man ikke længere takker allerunderdanigst, men kun ærbødigst, ligesom man heller ikke behøver at gå baglæns fra Dronningen og hen til døren efter audiensen. Majestæten har nok set for mange, der fjumrede rundt og ikke kunne finde dørhåndtaget.

Man kommer i øvrigt i audiens efter rang og stand, det vil sige Storkorsriddere før Kommandører, før Riddere, før hæderstegn-modtagere osv.

På et tidspunkt fortæller officeren, at det er min tur. Da går det op for mig, at den intense iagttagelse af min person ved ankomsten var for at notere sig karakteristika ved min person, så jeg kunne identificeres. Man råber ikke folk op i Audienssalen!

I Dronningens forgemak står kabinetssekretær Eilschou Holm og organiserer tingene. Jeg liner op og venter, mens kabinetssekretæren sikrer sig, at jeg har hvide handsker, hvilket sikkert er en god ting. Mange er godt nervøse, muligvis med meget varme hænder, nu skjult i handskerne.

Jeg synes selv, jeg er rimelig rolig. Måske fordi jeg har været på Graasten og fået slotsparken forevist af Dronning Ingrid og Prinsesse Benedikte sammen med børn fra Europa, USA og Japan, alle vindere i en H.C. Andersen-konkurrence i de lande, som Danmarks Turistråd har kontorer.

Desuden har jeg været i audiens hos Kong Olav af Norge to gange i forbindelse med Aktion Bøgegrene fra Rold Skov til Norske Sygehuse. Dengang talte vi en del om vore hunde, der gravede vore græsplæner op, og meget andet.

Det bliver en langvarig audiens. Efter at have takket for den ære og glæde, der er overgået mig, begynder Dronningen at fortælle mig om barndommens besøg i Trend med udflugter til Han Herred. De spanske ryttere, pigtråden og bunkerne på Bulbjerg står meget klart i Dronningens erindring ligesom turene til Thorup Strand med bådenes ankomst til stranden og de efterfølgende fiskeindkøb.

Dronningen vil vide noget om vores turisme, erhvervsudviklingen og ikke mindst om kommunesammenlægningen i 1970, om sognebåndene er løst, og om vi alle føler os som én kommune.

Alt foregår på en royal, men overmåde venlig måde, og umærkeligt lader Dronningen én forstå, at nu er det tid til at slutte – jeg med at ønske Majestæten velkommen tilbage til Han Herred.

Først efter at jeg har takket Dronningen, gratulerer kabinetssekretæren mig med Ridderkorset.

Efter fotografering til dagspressen, da jeg forlader Christiansborg, er tiden inde til en herlig frokost med mine københavnersøskende på et af byens hyggelige spisesteder med dansk mad.

Det mærkelige var, at allerede før ordenstildelingen kom der et brev fra Det Kongelige Bibliotek, Kort- og Billedafdelingen, som anmodede om at få tilsendt flere billeder af mig til deres, som de skriver, samling af betydelige mænd og kvinder. Så ranker man ryggen, dog uden at få næsen i sky. Senere kom der et brev fra De Kongelige Ordners Historiograf, som udbad sin en levnedsbeskrivelse ifølge kongelig forordning af 1808, så nu ligger der nogle sider om mig i arkivet i Christian 8.'s Palæ på Amalienborg.

Vi er nu nået frem til de tidligere måneder af 1998, da der kommer en uventet forespørgsel fra Hofmarskallatet via stiftsamtmand Claus Rosholm. Vil jeg, i al fortrolighed, arrangere en rundtur i Han Herred for regentparret til foråret og komme med et turforslag?

Det er der ingen tvivl om, og straks begynder overvejelserne. Hvad er Dronningens primærinteresser? Jeg sammenfatter det i kultur, historie og natur, og ud fra dette laver jeg et udkast, som sendes af sted.

Kort tid efter har jeg ceremonimester Chr. Eugen-Olsen i telefonen, og vi aftaler tid til en prøvetur. Den gennemføres, og inden vi skilles ved Aggersborg, siger ceremonimesteren god for mit forslag.

Herefter udarbejder jeg et detaljeret program med antal kilometer, køretid mellem seværdighederne, anslået opholdstid osv. Til dette har Hofmarskallatet ingen kommentarer.

Herefter får jeg besøg af PET – Politiets Efterretningstjeneste – og vi gennemkører ruten, og igen er det uden kommentarer.

Endelig kommer der repræsentanter for Dronningens Livregiment i Aalborg, der gerne vil inspicere det valgte frokoststed, idet der skal stilles et telt op i tilfælde af regnvejr. Også skovens folk er med på planen og stiller fornødne borde og bænke til rådighed.

Jeg gennemkører ruten flere gange og kontrollerer tingene gang på gang. For det er et sjældent besøg, så intet må gå galt. Men da det er et uofficielt besøg, bliver der ingen borgmestermotagelse.

Turen skal foregå på Prinsens 64-års fødselsdag. Jeg bliver Fjerritslevs eneste repræsentant og skal klare arrangementet på egen hånd. Og da der ikke ønskes nogen virak eller pressefolk i hælene, skal alt holdes hemmeligt. Dog får jeg lov at mobilisere biolog Poul Hald-Mortensen til at fortælle om dyre- og fuglelivet i Vejlerne og arkæolog Peter Birkedal om Aggersborg, hvilket skal vise sig at være en god disposition.

11. juni oprinder med sol fra morgenstunden, og med en vis nervøsitet kører jeg mod Aalborg til Kongeskibet Dannebrog, hvorfra turen udgår. Regentparret hilser på stiftamtmanden og Aalborgs borgmester, hvorefter turen kommer til mig, og jeg overrækker kommunens fødselsdagsgave til Prins Henrik, inden vi stiger om bord i en minibus.

»Vi« er regentparret, stiftamtmanden, ceremonimesteren og hofdame fru Anita van Hauen samt min ringe person.

Jeg fortæller undervejs på turen, som er hovedvejen til Fjerritslev. Vi kører langsomt gennem byen, men ingen får tilsyneladende øje på det celebre selskab. Vi fortsætter mod Vust og ad den gamle jernbanedæmning til fugleskjulet, hvor vi møder Poul Hald-Mortensen som levende fortæller om dyre- og fuglelivet.

Solen har lokket mange insekter frem, der er fugle og fisk i vandet, ja næsten en eventyrlig stemning i det stille vejr, da vi går på gangbroen mellem sivene.

Prinsen og jeg når først tilbage på dæmningen, hvor han finder friske mælkebøtteblade, som han spiser og råder mig til at gøre det samme: – Det smager godt og er sundt.

Da jeg ikke kender min maves reaktion på slig kost, undlader jeg dog.

Næste punkt er Tømmerby Kirke, hvor jeg fortæller, og specielt stenarbejderne imponerer – alterbord og døbefont og ikke mindst figurerne i muren på korrundingen udvendig. Jeg viser også gravstenen over Eva Christensen, som døde i 1906, 21 år, og det pragtfulde fotografi, der er indsat i stenen af denne kønne, unge pige, hvis farve er uforandret den dag i dag. Prinsen giver os forklaringen. Han banker på billedet og konstaterer, at det er en kakkal. Billedet er brændt ind og falder derfor ikke på trods af sol gennem næsten 100 år.

På Kirsten Kjærs Museum bliver vi modtaget af Harald Fuglsang og John Anderson. Indretning og atmosfære gør et positivt indtryk, ligeså Kirsten Kjærs billeder, fornemmer jeg. Vi møder kunstnere fra Letland og Montenegro i en international atmosfære.

Via Bjerget kommer vi til Bulbjerg, og en herlig slentretur bringer os ud til bunkeren yderst på skrænten, hvor der er nok at fortælle – også om Danmarks eneste fuglefjeld.

Vi finder frem til Valbjerg Sande med telt og borde og bænke. Det første var der heldigvis ikke brug for i det dejlige solskin. Dronningen dækker bord, og vi spiser herlige delikatesser medbragt fra Kongeskibet – med dækketallerkner af sølv. Dertil øl, vand og diverse vine.

Midt i det hele kommer et ægtepar op fra stranden, stirrer forbløffet på arrangementet og udbryder: – Vi er da vist kommen ind i nøj! Og det var de da, men de skynder sig videre for ikke at forstyrre. Hvem selskabet er, går ikke op for dem.

Det var så heldigt, at mens vi spiste, sejlede der fiskerbåde frem og tilbage, og Dronningen kunne med sin kikkert følge bådene og arbejdet om bord.

Gennem Vester Thorup Klitplantage når vi frem til Thorup Strand. Her må der have været en lækage, for der er fyldt med mennesker, der råber hurra, og pigerne synger fødselsdagssangen til Prins Henriks begejstring. Jeg fortæller om fiskelejet, systemet med bådene op og i vandet, og vi får selvfølgelig en demonstration af en båd, der kommer ind over revlerne og bliver trukket op på stranden. Prinsen er oppe i båden og besigtiger fangsten og skipper giver rødtunger til aftensmadden på Dannebrog.

Ad havvejen til Grønnestrand, forbi det lidet imponerende mindesmærke over Frederik 6.'s besøg i juni 1824, den velrenoverede lyngmølle og via hulvejen til Fjerritslev og Aggersborg, hvor arkæolog Peter Birkedal venter.

Når jeg tidligere har nævnt, at det var en god idé med de to eksperter, skyldes det blandt andet Dronningens første spørgsmål til Birkedal: – Jeg kender vikingeborgenes historie. Hvad er specielt ved Aggersborg?

Det kan Peter svare på.

Efter at have nydt udsigten over limfjordslandet, går turen tilbage til Aalborg. Da vi passerer toldkammeret, spørger Dronningen mig: – Er det Kampmann?

Så kan det jo ikke nytte, at man svarer: – Nej, her har tidligere statsminister Viggo Kampmann aldrig boet. Mit svar er derfor: Ja, bygningen er tegnet af arkitekt, professor Hack Kampmann og blev færdig i 1902. Med tilføjelsen: Kampmann har også tegnet posthuset i Aalborg, som blev

færdigt en halv snes år senere. Klokken 17.45 kan der tages afsked med tak for en dejlig dag, der tog sin begyndelse klokken 9.45.

Lettet kunne jeg køre hjem, men alligevel lidt foruroliget. Havde turen nu været god nok?

Det fortog sig, da jeg fik breve fra stiftamtmanden og fra hofdame Anita van Hauen, som takkede og fortalte om regentparrets begejstring for turen.

Det hører også med, at der dagen efter kom bud fra Aalborg med invitation til souper på Dannebrog samme aften, men nu i Frederikshavn.

Det var en oplevelse i sig selv, ikke mindst fordi den altid venlige og positive Prins Henrik takkede igen, og vi kunne genopfriske morsomme episoder fra gårsdagens tur.

At have været sammen med regentparret en hel dag er ikke mange beskåret, og ikke mindst derfor har det for mig været en oplevelse for livet.

Turen fik også en afsmittende virkning på mit daglige arbejde. På basis af avisomtale og billeder fra Thorup Strand fik vi et utal af opringninger om at få turen tilsendt, så vi fik turen indtegnet på kort og distribueret.

Det blev ikke mindre, da avisen gengav turen i detaljer med fornøden information, selv om denne var fyldestgørende nok. Også Midt-Nord Turismes månedsbulletin gav turen en meget fin omtale, og Dronningeruten er efterhånden blevet et begreb, som lever endnu.

Han Herred Bogen 2008

Poul Erik Jensen (R. af D.)

Født 20. maj 1930 i Aalborg.

Uddannet hos C.W. Obel A/S 1947-55, herunder handelseksamen.

Sekretær på turist- og erhvervskontoret i Aalborg fra 1955.

Turistchef i Aalborg 1965-84.

Vicedirektør i Danmarks Turistråd 1984-89.

Turist- og erhvervschef i Fjerritslev 1989-2000.

Medlem af bestyrelsen for Brygger P. Kjeldgaards Familiefond.

Formand for den Europæiske E3 Sammenslutnings Propagandakomité 1969-80.

Formand for Styregruppen for Uddannelser for Turist- og Rejsebureauer 1985-90.

Formand for Turistførerkommissionen for Danmark og for eksamensudvalget 1986-92.

Formand for Landsforeningen Danmarks Vandrerhjem 1989-97.

Bosat Rugmarken 75 i Fjerritslev.